

IGNACY HOŁOWACZ

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Starszy sierżant Ignacy Hołowacz, [nr poczty polowej ?] 8/III, 43 lata, podoficer zawodowy, żonaty.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

I. 3 października 1939 r. zabrany do niewoli z okolic Biłgoraja.

II. 20 czerwca 1941 r. aresztowany za agitację i kontrrewolucję.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Mołodeczno, [nieczytelne].

4. Opis obozu, więzienia itp. (teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena):

Stare zabudowania z czasów carskich dla więźniów politycznych nad brzegiem rzeki, na górze, chronione wałem murowanym. Bardzo duże, coś ok. dziesięciu pawilonów. Warunki mieszkaniowe: łóżka żelazne na prętach [?] dla dwóch osób, reszta na gołej ziemi, gdyż w celi przeznaczonej dawniej na cztery osoby (łóżka na ścianie) przebywało 17–20 ludzi. Higiena nie mogła być utrzymana ze względu na dużą liczbę więźniów w celi.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców (narodowość, kategoria przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki etc.):

W celi, gdzie przebywałem, więźniowie byli tylko narodowości polskiej. Przestępstwa: polityczne; poziom umysłowy: dość wysoki. Tylko u niektórych, którzy ze strachu przy rejestracji podawali, że są Białorusinami [sic!]. Wzajemne stosunki dobre.

6. Życie w obozie, więzieniu itp. (przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenia, wyżywienie, ubranie, życie koleżeńskie i kulturalne):

Godzina 6.00, a nieraz nawet i wcześniej – pobudka; po jakichś pięciu – dziesięciu minutach – pędzenie wszystkich do umywalni i ustępu. Godzina 7.00–8.00 – śniadanie: gotowana woda

i kawałek chleba, w założeniu [o] wadze 700 g, w rzeczywistości nie więcej niż 300 [g] i to niedopieczony. Godzina 9.00–10.00 – przechadzka 20-minutowa. Godzina 12.00–13.00 – obiad: zupa, kasza z rybą soloną, porcja pół litra. Po obiedzie sprawdzanie stanów więźniów o różnej porze i kilkanaście razy. Po 15 sierpnia 1941 r. można było spać w dzień. Ubranie: własne – zamiany na więzienne nie widziałem. Życie koleżeńskie: podtrzymywanie jeden drugiego na duchu, kulturalne: opowiadanie książek i historii Polski.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków (sposób badania, tortury, kary, propagand komunistyczna, informacje o Polsce etc.):

Z początku łagodny, później stosowane były tortury, karcer i inne kary, jak np. polewanie cuchnącą wodą podłogi karceru, by nie można było się położyć. Propagandą operowało NKWD nawet w więzieniu. Zasięgnąć [tam] informacji o Polsce nie było sposobu.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność (wymienić nazwiska zmarłych):

Pomoc lekarska – świadczyła ją sanitariuszka, stosując jako lek na różne choroby pigułki aspiryny. Szpital to zwykła cela więzienna, w więzieniu w Pokotnie [?] zmarł na dyzenterię (nazwiska nie pamiętam) ojciec księdza.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Żadnej.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

31 sierpnia 1941 r., z zastrzeżeniem, że mam zamieszkać w m. Tabowa [Tambow?] i przystąpić do pracy. Pracowałem miesiąc i 9 października 1941 r. wyjechałem na własny koszt do polskiej armii w Buzułuku.

Miejsce postoju, 23 stycznia 1943 r.